

Sapanca Gölü

MAR031
İzlenmesi Gerekli
Aynı (0)

Gece balıkçılı (Nycticorax nycticorax) © Melih Özбек

Yüzölçümü : 7749 ha
Boylam : 30,26°D
Enlem : 40,72°K
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı

Yükseklik : 30 m - 200 m
il(ler) : Sakarya, Kocaeli
ilçe(ler) : İzmit, Adapazarı, Sapanca

- **Alanın Tanımı**: Sapanca Gölü, Sakarya ve Kocaeli illerinin sınırları içinde yer alan bir tatlı su gölü olup çevre yerleşimleri için önemli bir içme ve kullanma suyu kaynağıdır. Göl, kuzey ve güneydeki dağlardan inen dereler ve göl dibindeki kaynaklardan beslenmektedir. Alanı besleyen yüzey kaynakları, Karacay, Kuruçay, Kurtköy, Mahmudiye, İstanbul, Karadere ve Kaymakçı dereleridir. Batı ve doğu ucunda geniş sazlıklar uzanan gölün tek çıkışı Çark Suyu'dur. Çark Suyu gölden Sakarya Nehri'ne boşalmaktadır.
- **Habitatlar**: ÖDA; açık göl yüzeyi, sazlıklar ve sulakalanın çevresindeki ormanlardan oluşur. Göl çevresindeki ormanlar kayın, kestane, gürgen, kavak, ıhlamur, ceviz, kızılgağaç, dişbudak ve çınar olmak üzere çeşitli ağaç türlerinden oluşur.
- **Türler**: Endemik bitki türlerinden *Taraxacum waltheri* dünyada sadece bu alanda yaşamını sürdürmektedir.
Alanda yüksek sayılarda kışlayan kuş türleri içinde en yüksek popülasyon sakarmekke (*Fulica atra*) ve elmabaş patkaya (*Aythya ferina*) aittir. Bunların yanında küçük karabatak (*Phalacrocorax pygmeus*) ve Macar ördeği (*Netta rufina*) gibi nadir sığınan da gölde kışlamaktadır.
ÖDA ülkemize endemik bir kurbağa alttürü olan *Bombina bombina arifiyensis*'in önemli bir dağılış alanıdır. San lekeli zıpzıp (*Thymelicus acteon*) alanda ÖDA kriterini sağlayan bir kelebek türüdür.
- **Alan Kullanımı**: Gölde balıkçılık yapılır. Tarım, özellikle gölün güneyinde bahçecilik şeklinde yapılmakla birlikte yazlık ev talepleri nedeniyle azalmıştır. Doğudaki delta üzerinde ekili alanlar daha yoğundur. Sapanca Gölü'nün çevresi, gününbirlik ve hafta sonunda tatil amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca yazın çeşitli su sporu faaliyetleri yapılır.
- **Tehditler**: 1984'te tamamlanan bir taşkın kontrolü çalışması, gölün doğusundaki 120 hektar sulakalanı kurutmuştur. Son 40 yılda güneybatı tarafındaki subasar ormanlar tahrip edilerek, kavaklık ve mısır tarlalarına dönüştürülmüştür.

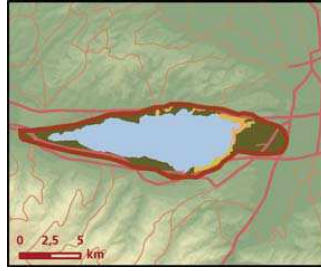
- **Koruma Çalışmaları**: Gölün bir yarısı 1991, diğer yarısı ise 1994'te doğal sit alanı ilan edilmiş ve sınırlar nazım imar planlarına işlenmiştir. İçme ve kullanma suyu kaynağı olan gölde üç yüz, bin ve iki bin metrelik koruma kuşakları bulunmaktadır. Bunun yanında İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi gölde su kalitesi üzerine uzun dönemli çalışmalar yürütmektedir. Ayrıca balık çeşitliliği ve popülasyonu sürekli izlenerek, yayın ve tuma gibi sayıca azalan türlerle ilgili önlemler alınmaktadır.

■ **Yerel İlgili Sahipleri**
Adapazarı Valiliği; Adapazarı Büyükşehir Belediyesi; Sapanca Belediyesi; Arifiye Belediyesi; İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi.

■ **Bahar Bilgen**

Sapanca Gölü önemli doğa alanı topografya haritası

Sapanca Gölü önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Orobanche hadroantha</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Taraxacum waltheri</i>	I	I	-	CR	Var	A1, A2
 <i>Aythya ferina</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	10400-14392 Birey (Kışlama)	B3, C3
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Circus aeruginosus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Dendrocygus syriacus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Fulica atra</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	27340-30700 Birey (Kışlama)	B3, C3
<i>Himantopus himantopus</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	0	LC	LC	30 Çift (Üreme)	C1
<i>Netta rufina</i> - D. Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	578-1002 (1995 Kışlama)	B3, C3
<i>Phalacrocorax pygmeus</i> - GD. Avrupa ve Türkiye	0	0	LC	LC	72 Birey (1999 Kışlama)	C1
 <i>Lutra lutra</i>	0	0	NT	-	Var	C1
 <i>Bombina bombina</i>	0	0	LC	LC	Var	C1
<i>Bombina bombina arifiyensis</i>	I	0	LC	LC	Var	B2, C1
 <i>Aspius aspius</i>	0	0	DD	-	Var	C1
<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	0	0	LC	-	Var	C1
 <i>Thymelicus acteon</i> - Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1